

I. ქართული ენა

(4) 1. შეარჩიეთ, ჩამოთვლილთაგან რომელი ფრაზეოლოგიზმები შეესაბამება ტექსტში ხაზგასმულ სიტყვებს.

- ა) თავის ატკივება; ბ) თავის გამოდება; გ) თავის დაძვრენა; დ) თვალის ახვევა;
- ე) თვალში მოსვლა; ვ) მხარის აქცევა; ზ) მხარში ამოდგომა; თ) სიტყვის მიცემა; ი) სიტყვის შებრუნება; კ) ხელში ჩაგდება.

იასონი ბიძების თანხლებით მეფე პელეასს ესტუმრა. მეფემ მეტოქის თავიდან მოშორება გადაწყვიტა. იგი იასონს (1)დაჰპირდა: თუ კოლხეთს გაემგზავრები, ოქროს საწმისს (2)მოიპოვებ და ბერძნებს დაუბრუნებ, მამაშენის ტახტს დაგიბრუნებო. საბერძნეთის ყველა კუთხიდან ჩამოვიდნენ რჩეული ვაჟკაცები, რათა იასონს (3)დახმარებოდნენ. სახელგანთქმულმა გემთმშენებელმა არგოსმა (4)ძალიან მონდობა და მათთვის საუკეთესო ხომალდი ააგო.

თქვენ მიერ შერჩეული პასუხები ხაზგასმული სიტყვების შესაბამისი ნომრების გასწვრივ მოცემულ უჯრედებში აღნიშნეთ X-ით.

	ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(4) 2. კონტექსტის გათვალისწინებით შეარჩიეთ, ჩამოთვლილთაგან რომელია ტექსტში ხაზგასმული სიტყვების შესაფერისი ანტონიმები.

- ა) ახოვანი; ბ) ზორბა; გ) ღმობიერი; დ) მაღალი; ე) მდიდარი; ვ) მრავალი;
- ზ) ნოყიერი; თ) რბილი; ი) ტენიანი; კ) უღვევი.

ტროპიკული ტყეები გამოირჩევა (1)მკაცრი ჰავითა და (2)მწირი მცენარეული საფრით. აქ პალმის (3)ცლტა სახეობა ხარობს. პალმას აქვს (4)დაბალი დაუტოტავი ღერო და დიდი ფოთლები.

თქვენ მიერ შერჩეული პასუხები ხაზგასმული სიტყვების შესაბამისი ნომრების გასწვრივ მოცემულ უჯრედებში აღნიშნეთ X-ით.

	ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(10) 3. ტექსტში დაშვებულია მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული და სინტაქსური შეცდომები. ხუთ წინადადებაში თითო-თითო შეცდომაა, ხუთი წინადადება უშეცდომოა. თუ წინადადებაში შეცდომაა დაშვებული, აღნიშვნა **X** გააკეთეთ პირველი რიგის შესაბამის უჯრედში, ხოლო თუ წინადადებაში შეცდომა არაა, აღნიშვნა **X** გააკეთეთ მეორე რიგის შესაბამის უჯრედში.

	I შეცდ.	II უშეცდ.
1. ცნობილი ქართველი ფერმწერი, გრაფიკოსი, თეატრისა და კინოს მხატვარი ელენე ახვლედიანი დაიბადა თელავში 1901 წელს.	☐	☐
2. იგი ჯერ სამხატვრო სტუდიაში სწავლობდა, ხოლო 1922 წელს თბილისის სამხატვრო აკადემიაში ჩაირიცხა.	☐	☐
3. იმავე წელს აკადემიის ხელმძღვანელობამ წარჩინებული სტუდენტი სწავლის გასაგრძელებლად პარიზში მიაგლინეს.	☐	☐
4. კოლაროსის აკადემიის წარმატებით დასრულების თანავე ახალგაზრდა მხატვარი სამშობლოში დაბრუნდა.	☐	☐
5. ელენე ახვლედიანმა მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა ქართული პეიზაჟური ფერწერის განვითარებაში.	☐	☐
6. მისი ტილოები იმთავითვე შედევრებად აღიარეს ხელოვნების მოყვარულებმა, რომელთაგან გამოირჩევა თბილისის, სიღნაღისა და თელავის პეიზაჟები.	☐	☐
7. ელენე ახვლედიანის ინტერესები გაცდა ფერწერას და მან დიდ წარმატებას მიაღწია მხატვრობის სხვა დარგებშიც.	☐	☐
8. მხატვარი მთელი სიცოცხლის განმავლობაში ემსახურებოდა ქართული სცენოგრაფიის განვითარებას.	☐	☐
9. იგი ასევე ნაყოფიერათ თანამშრომლობდა გამომცემლობებთან და არაერთი წიგნი გააფორმა.	☐	☐
10. ელენე ახვლედიანის საუკეთესო გრაფიკული ნამუშევრებია ვაჟა-ფშაველას მოთხრობებისა და პოემების ილუსტრაციები.	☐	☐

(14) 4. ტექსტში დაშვებულია სულ 11 მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული, სინტაქსური, პუნქტუაციური შეცდომა და სტილისტური ხარვეზი. **გაასწორეთ** ეს შეცდომები და ხარვეზები და **ისე გადაწერეთ ტექსტი**, რომ არც ერთი წინადადების შინაარსი არ შეცვალოთ. თუ თქვენ მიერ გადაწერილ ტექსტში არ იქნება არც ერთი შეცდომა, დამატებით მოგეცემათ 3 ქულა.
(*გაითვალისწინეთ*, ერთ წინადადებაში შეიძლება შეგხვდეთ ერთზე მეტი შეცდომა ან ხარვეზი.)

აღმასი ყველაზე ძვირფასი ქვაა. მისგან ოდითგანვე სამკაულებს ამზადებდნენ. მეცნიერებს მრავალი წლების წინ დაუსახიათ მიზნად ხელოვნური აღმასის შექმნა რათა ეს ქვა რთული მოსაპოვებელი იყო. დღეს ადგილი აქვს აღმასის გამოყენებას წარმოებაშიც. იგი სიმკვრივით იმდენად გამოირჩევა რომ აღმასის ხერხით ძვირფას ქვებსაც კი სჭრიან.

ველური ტომების ბელადებს სწამდათ რომ აღმასს შეეძლო მტერისაგან მათი დაცვა და ამიტომ ძაღზე უმნიშვნელოვანესი ბრძოლის წინ მას თავსაბურავზე იმაგრებდნენ. აღმასი სიმბოლურად სრულყოფილებასა და უძლეველობას ანსახიერებდა.

II. ქართული ლიტერატურა

(4) 6. გიორგი მერჩულე მოგვითხრობს:

ხოლო ნეტარმან გრიგოლ ფარულად მოუწოდა ნეტარსა ეფრემს და ჰრქუა მას: „შვილო, პატივისა მაგის წმიდისა მღვდელთმთავრობისასა გაფუცებ, ნუ უშლი სულიერად ძმასა შენსა არსენის“. ხოლო მან ჰრქუა: „წმიდაო მამაო, ვერ ეგების ძმათა ჩემთა ეპისკოპოსთა ცილობაი სამართლისათვის, და მეცა შემინდვე, რამეთუ არა ვარ ამიერიტგან არსენის ცხოვარი და არცა იგი – ჩემი მწყემსი“. მაშინ წმიდამან მან მკსინვარედ ჰრქუა: „უკუეთუ ამას იქმ, ეფრემ, მე უვარ-მყავ, ვითა არა შენი მოძღუარი ვარ!“ ხოლო ნეტარი ეფრემ სიტყუასა მას ზედა სულიერისა მამისა და მოძღურისასა ატირდა და ჰრქუა: „ფიცხელ არს ბრძანებაი ესე, განმკუეთელ უფროის მახვილისა...“

1. *განმარტეთ*, რა მიზნით მოიშველია ეფრემმა არგუმენტი: „ვერ ეგების ძმათა ჩემთა ეპისკოპოსთა ცილობაი...“
2. *განმარტეთ*, რა იგულისხმება გადატანითი მნიშვნელობით ეფრემის სიტყვებში: „არა ვარ... არსენის ცხოვარი და არცა იგი – ჩემი მწყემსი“.
3. *განმარტეთ*, რამ განაპირობა ეფრემის პოზიციის შეცვლა.
4. *ამოიწერეთ* სამი სიტყვა, რომლებშიც ჩანს, რას აღარებს ეფრემი მოძღვრის „ფიცხელი“ სიტყვების ზემოქმედებას.

(4) 7. ტარიელი იხსენებს მეფის სასახლეში გამართულ თათბირს:

დედოფალმან თქვა: „ხვარაზმშა მეფეა მორჭმით მჯდომელი, მათსამცა შვილსა სასიძოდ ჩვენთვის სხვა სჯობდა რომელი!“
შეცილებამცა ვინ ჰკადრა, რათგან თვით იყო მნდომელი!
მოწმობა დაგპროთე, დაესკვნა დღე ჩემი სულთა მხდომელი.
გაგზავნეს კაცი ხვარაზმშას წინა შვილისა მთხოველი,
შესთვალეს: „გახდა უმკვიდროდ სამეფო ჩვენი ყოველი;
არს ერთი ქალი საძეო, არ კიდე-გასათხოველი,
თუ მოგვცემ შვილსა სამისოდ, სხვასა ნუღარას მოელი“.

1. *დაასახელეთ* დედოფლის არგუმენტი, რომლის მეშვეობითაც იგი ასაბუთებს, რომ ხვარაზმშას ძეს სასიძოდ ვერაფერ სჯობს. (ციტირება დაუშვებელია!)
2. *განმარტეთ*, რამ გამოიწვია ის, რომ ტარიელი დედოფალს ვერ შეეკამათა.
3. *გადმოეცით* შემდეგი სიტყვების შინაარსი: „გახდა უმკვიდროდ სამეფო ჩვენი ყოველი“ (ციტირება დაუშვებელია!)
4. *გაიხსენეთ*, რა უსამართლობა იფარებოდა ხვარაზმშასათვის შეთვლილ ამ სიტყვებში.

(3) 8. დავით გურამიშვილი გვიამბობს:

სეტყვისა თავში დაცემის შიშითა პირქვე მხობილსა,
გულმან მთქვა: „ადექ, იელვებს, იპოვნი გამოქობილსა“.
ადექ, იელა, მივადეგ კარს, მთა-ხვრელს ლოდგაძრობილსა,
მიველ და მაშიგ უკუვსძვერ, ვმადლობდი მხოლოდშობილსა.

1. *განმარტეთ*, რის მეშვეობით იპოვა დავითმა თავშესაფარი.
2. *ამოიწერეთ* „გამოქობილის“ მსგავსი მნიშვნელობის გამოთქმა. (არა უმეტეს ორი სიტყვისა)
3. *დაასახელეთ*, ვის უხდიდა მადლობას ავტორი. (ციტირება დაუშვებელია!)

(4) 9. ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსში „რად ჰყვედრი კაცსა, ბანოვანო...“ გკითხულობთ:

მშვენიერება ნათელია, ზეცით მოსული,
რომლით ნათლდება ყოველი გრძნობა, გული და სული,
და კაცთა შორის, ვით კერძოსა ღვთაებობისა,
რად გრწამს არ იყოს საუკუნო მადლი ტრფობისა?
თვით უკვდავება მშვენიერსა სულში მდგომარებს,
მას ვერც შემთხვევა და ვერც ხანი ვერ დააბერებს.
მხოლოდ კავშირი ესრეთთ სულთა შობს სიყვარულსა,
ზეგარდმო მადლით დაუხსნელად დამტკიცებულსა!

1. *განმარტეთ*, სიყვარულის შესახებ ბანოვანის რა შეხედულება ჩანს ამ მონაკვეთში. (ციტირება დაუშვებელია!)
2. *ამოიწერეთ* სიტყვა, რომელიც მშვენიერი სულის თვისებას გამოხატავს.
3. *ჩამოაყალიბეთ* ამ მონაკვეთის მთავარი სათქმელი.
4. *დაასახელეთ* ლიტერატურული მიმდინარეობა, რომელსაც მიეკუთვნება ეს ტექსტი.

- (4) 10. ილია ჭავჭავაძის მოთხრობაში „მგზავრის წერილები“ ავტორი გადმოგვცემს რუსი ოფიცრისა და მგზავრის დიალოგს:
- პეტერბურგის გულობა რით დაამტკიცეთ?..
 - არა, ჯერ მე მითხარით: იზღერის ბაღი გინახავთ, თუ არა? თქვენ, აქაურები, ესე იგი ქართველები თუ სომხები, სამეცნიერო ლაპარაკს ჩვეული არა ხართ! ამიტომაც ერთის საგნიდამ მეორეზედ გადახტებით ხოლმე. თქვენ ზედმიყოლებითი, რიგიანი სჯა არ იცით. ეგ, რასაკვირველია, გაუნათლებლობისაგან მოვლით. მგონი, თქვენ არც კი იცით, - რა არის ცივილიზაცია, ასოციაცია, არდუმენტაცია, ინტელიგენცია, კასსაცია და ფილოლოდია. მაგრამ ეგ არაფერი, წარმავალია. თქვენც გაიწურთნებით. მადლობა ღმერთს, აფიცრობა და ჩინოფნიკობა ბევრი მოდის რუსეთიდან თქვენს გასანათლებლად. არა, ჯერ მითხარით, იზღერის ბაღი გინახავთ, თუ არა?..
1. *განმარტეთ*, რის წარმოსახენად ჩამოთვლის რუსი ოფიცერი სიტყვებს: „ცივილიზაცია, ასოციაცია, არდუმენტაცია...“
 2. *განმარტეთ*, რა წარმოუდგენია რუს ოფიცერს ქვეყნის განათლების აუცილებელ პირობად.
 3. *გადმოეცით* თქვენი სიტყვებით, რუსი ოფიცრის მიერ დასახელებული რომელი ნაკლი ვლინდება მისსავე მსჯელობაში.
 4. *დაასახელეთ* მხატვრული საშუალება, რომელსაც ავტორი ოფიცრის მიმართ საკუთარი დამოკიდებულების წარმოსახენად იყენებს.
- (4) 11. ვაჟა-ფშაველას პოემაში „ბახტრიონი“ კვირია თავის გეგმას აცნობს ლელას:
- თან ვეტყვი: „ყეინს მოვართვი
ფეშქაშად ტურფა ქალიო;
გთხოვთ მანუგეშოთ მენაცა,
კაცი ვარ შესაწყალიო“.
კარს გაგვიდებენ ციხისას,
მარჯვედ მოვხვდებით შიგითა.
შენ თუნდა ხელსაც ნუ გასძრავ,
ჩვენს ჯარს მე ვუშველ იქითა.
ჯარი ხვალემდე არ მოვა,
ჩვენ სულ წინდაწინ ვიართო,
მზას ვიყვნეთ, ციხის კართა
საქმე წაღმ დავატრიალოთ.
1. *განმარტეთ*, რა ხერხით ცდილობს კვირია ციხის მცველების მოტყუებას. (ციტირება დაუშვებელია!)
 2. *ამოიწერეთ* სტრიქონი, რომელშიც გადატანითი მნიშვნელობით ნათქვამია, რომ კვირია ჯილდოს მოელის მტრებისაგან.
 3. *განმარტეთ*, რა არის სინამდვილეში კვირიას მიზანი.
 4. *დაასახელეთ* კვირიას თვისება, რომელიც მოცემულ მონაკვეთში ვლინდება.
- (4) 12. ყურადღებით წაიკითხეთ მონაკვეთი ნიკო ლორთქიფანიძის მოთხრობიდან „შელოცვა რადიოთი“:
- „რაო? - თქვენ იცეკვებდით?“ - ბრომლეი ისეთის სისწრაფით შებრუნდა სავარძელზე, რომ სიგარის ფერფლი კალთაში ჩაუვარდა. „რომ მიჭირდეს, როგორც იმ საცოდავ ქალს, დიადაც!“ მისტერ ბრომლეი ელის თვალეში ჩაძვრა: „თუ თქვენ იცეკვებთ, მიბრძანეთ, რაც კი გნებავთ...“ „წამიყვანეთ ტფილისში“, - თითქოს წამოცდა ელის. ჰექსლეი: „აკი მოგახსენეთ, აქედან წასვლა მთელი ჩემი საქმეების დანგრევას გამოიწვევს-თქო“. ბრომლეი ელის: „რათ არ მიბრძანეთ ამდენხანს, ჩემთვის ეს ადვილი მოსაგვარებელი იყო. (ჰექსლეის მიმართ) მე ვიცი თქვენ გეშინიათ... ჰფიქრობთ, რომ აქციები კიდევ უფრო დაეცემა; მე ვყიდულობ ყველას... დღესვე“.
1. *ამოიწერეთ* ორსიტყვიანი მეტაფორული გამოთქმა.
 2. *განმარტეთ*, რა განცდა ამოძრავებს ელის. (ციტირება დაუშვებელია!)
 3. *განმარტეთ*, რა მიზანი ამოძრავებს ბრომლეის.
 4. *განმარტეთ*, ბრომლეის ხასიათის რა თვისება ჩანს ამ ტექსტში.

III. წაკითხვის გააზრება და წერითი დავალება

აირჩიეთ ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალება № 1

ყურადღებით წაკითხეთ მონაკვეთი დავით კლდიაშვილის მოთხრობიდან „როსტომ მანველიძე“:

მანველიძეები იმერეთის აზნაურთა გვარს ეკუთვნიან. იმ გარემოებით, რომ არც ერთ მანველიძეთაგანს გარდათქმული გვარი არ რქმევია, რაც ხშირად იციან იმერეთში მომრავლებულ მოგვარეთა გასარჩევად, დიდად იწონებდნენ თავს და ამ შემთხვევას ისე ხსნიდნენ, თითქო მათთან მორიდებისა და შიშის გამო ვერ უბედავდნენ გვარის გადარქმევას.

თავიანთი გვარის წარჩინებულობაზე სიტყვა მუდამ ენაზე ეკრათ და ამ წარჩინებულობის დასასაბუთებლად მოჰყავდათ ამბავი, ვითომ ერთ მეფეს, რომელს – ბაგრატს, ფარნაოზს თუ ალექსანდრეს – ამას გვარში დაცული ზეპირგადმოცემა გარკვევით არ აღნიშნავდა, ერთი მანველიძეთაგანი კარისკაცად ჰყოლია. ისე დაწინაურებულა, რომ მეფეს მისთვის სახლთუხუცესობაც კი უბოძებია. თუმცა მოკლე ხნით შერჩენია ეს საპატიო თანამდებობა, რადგან ჩვეულებრივი არეულობა მომხდარა, მეფე გადაუგდიათ, მოუკლავთ და ამასთან ერთად დაღუპულა მსახური ისე, რომ მისი სახელიც კი დაკარგულა.

ამ ზღაპრული სახლთუხუცესის შემდეგ მანველიძეთა გვარი მაინცდამაინც არავის უსახელებია, თუ სათვალავში არ მივიღებთ რამოდენიმე ყმაწვილს, რომელთაც მათმა არასაკადრისმა საქციელმა ციმბირში ამოაყოფინა თავი. მაგრამ მანველიძეებს მაინც დიდად მოჰქონდათ თავი, ძვირად თუ ვისმეს იტოლებდნენ და სხვა აზნაურებში არჩევდნენ თავიანთ თავს.

რადგან მანველიძეთა დიდება ბუნდოვანი წარსულის ამბებზე იყო დამყარებული, იგი დავიწყებასაც ადვილად ეძლეოდა და საჭირო ხდებოდა ხშირ-ხშირად ამ შორეული ამბების გახსენება და ჩაგონება ნამეტურ იმ ვივინდარებისათვის, რომელთაც ამ ბოლო დროს თავი წამოჰყვეს და ტუტუცურად ტუჩს უბზუებდნენ წარსულისაგან ნაანდერძევ დიდებულებას და დასცილდნენ ზღაპრულ ამბებზე აშენებულ ამყობას. ამგვარ ჩაგონებას არა ერთხელ აყალმაყალი გამოუწვევია, ბევრი უსიამოვნება შეუხვედრებია მანველიძეთათვის, მაგრამ ესენი მაინც თავისას არ იშლიდნენ და არავითარ შფოთს არ ერიდებოდნენ. ამგვარმა დაურიდებლობამ ამას წინათ, მაგალითად, მხიარული ქორწილი გააუგემურა და კინაღამ სისხლითაც შეღება...

როსტომ მანველიძე თავის დროზე თავმომწონე მანველიძე იყო. ყმაწვილობისას გული საგმირო საქმეებისათვის უძგერდა; სხვებსავით შემთხვევაზე იგიც გამოწყობილა თოფ-იარაღით, შემჯდარა ცხენზე, ჯარიანობაში მონაწილეობა მიუღია და ჩხუბსაც დასწრებია, გულადობა და ვაჟკაცობა გამოუჩენია, რისთვისაც იუნკრის ჩინითაც ყოფილა დაჯილდოებული. თავის დროზე იუნკრობაც ხარისხი და ჩინი იყო, მრავალთათვის სახარბიელო, სანატრელი და საძებარი, როგორც წარმატებისთვის ერთი საფეხური, მაგრამ ბედმა ამ საფეხურს როსტომს აღარ გადააშორა. დროთა ვითარებამ კი ხარისხი ისე გააზუნა, რომ დაბოლოს როსტომს საწყენადაც ურჩებოდა, თუ ვინმე გაუხსენებდა მის იუნკრობას. თუ რამ შერჩა როსტომს მისი ვაჟკაცობისა და გულადობის მომაგონებლად – ეს იყო წითელკანტჩაყოლებული ლურჯი შარვალი, რომელსაც იგი ატარებდა, როგორც ცხენოსან ჯარში ნამსახური პირი.

ბატონყმობის გაყრიდან ბედნიერად გამოვიდა როსტომი. რაღაც მისდა იღბლად შერჩა ერთი ნაყმევი, დღეს მასავით მოხუცებული დათია, რომელმაც აღარც თავისუფლება დაეძია, აღარც ცოლი, აღარც შვილი, აღარც საკუთარი ოჯახი და როსტომს შეეკედლა განუშორებლად. თავისნება კაცი იყო დათია, მაგრამ მისგან ყველაფერი მოსათმენი იყო, რადგან როსტომის ოჯახში იგი მოურავიც იყო, მზარეულიც, ხაბაზიც, თავიცა და ბოლოც. ძალიან უწყობდა ხელს თავის გუნებაში დათია თავის ნაბატონარს. მეტად მეცადინეობდა, რომ იგი მანველიძეთა საკადრისი ცხოვრებით ეცხოვრებინა, მაგრამ ყოველივე ამას ხდებოდა. შემოსწრებული ცხოვრების შეუბრალებელი პირობები თავისას შერებოდნენ – მანველიძის ოჯახი უკან-უკან მიდიოდა, უკან-უკან მიიხრავდა, მუდამ დღე კლებდა იყო...

ერთი ვაჟი ჰყავდა როსტომს და მისი ასავალ-დასავალი არავინ იცოდა, ისე გადაიკარგა სადღაც. მეუღლე იყო მისი, მარიამი, და როგორც ის, ისე როსტომთან შეურცხვენელ მეუღლეობაში ნაყოლი ოთხი მისი ქალიშვილი ოჯახს სრულიად გულს არ უდებდნენ, სრულიად არ დაეძებდნენ, მუდამ საკუთარ ოჯახს გარეთ იყვნენ, გაურბოდნენ თავიანთ უხალისო ბუდეს, მისვლა-მოსვლას უნდებოდნენ: ხან ნათესავებში იყვნენ, ხან კეთილებში, ხან ნაცნობებში, თვი-

თონაც დროს ატარებდნენ და სხვებსაც ეხმარებოდნენ დროს ტარებაში. ამაში კი ზედმიწევნით დახელოვდნენ...

როსტომი ხმას არ იღებდა ქალებისაგან ოჯახის ამგვარ მივიწყებაზე. შეიძლება იმ მოსაზრებითაც, რომ წლიდან წლამდის მათი შინ ყოფნა უფრო გაუჭირვებდა ისედაც გაჭირვებულ ცხოვრებას. სრულიად არ ეწინააღმდეგებოდა როსტომი ქალებს ასეთ მათ წანწალზე და ესენიც შემოიხედავდნენ თუ არა ოჯახში, იქვე იმ ფიქრს და დარდს ეძლეოდნენ, თუ სად და როდის წასულიყვნენ...

გდებაში ამოკლებდა უხალისოდ მიმდინარე სიცოცხლის დღეებს პატიოსანი აზნაური, დიდებული სახლთუხუცესის მანველიძის შთამომავალი. თითქმის კარგად შეეჩვია იგი ამგვარ გდებას, მაგრამ ხანდახან მაინც ისევ გაიღვიძებდა მასში წინანდელი მანველიძე და მაშინ შესაბრალისად მიმართავდა იგი თავის დათიას:

– სულ ასე ვეგდოთ, ბიჭო, აჰ?

– აბა რას იზამ? – მიუგებდა ერთგული მოსამსახურე, ერთადერთი არსება, რომელიც მისთვის ზრუნავდა და რომელსაც სულით და გულით მისთვის კეთილი სურდა.

– ჯორი შემიკაზმე, თუ კაცი ხარ!.. გევივლი ერთი სადმე!.. მეც მომეწყინა, ბიჭო!

– გეიარე მერე!.. გიშლის ვინმე თუ!

შეჯდებოდა როსტომი თავის გამხდარ, ბებერ ჯორზე, მიადგებოდა რომელიმე მახლობლად მცხოვრებ ნათესავს ან მეგობარს, რომ მწარე გულით მონდომებულს – ძველებურად მოეღიზინა და ყმაწვილებთან სმაში გაბმულიყო, მაგრამ მეორე-მესამე ჭიქაზე უკვე მოვრალი იყო ხოლმე, მეოთხეზე კი ძილი მოეკიდებოდა და სუფრაზე ხვრინავდა. დაბრუნდებოდა შინ და ისევ მიეგდებოდა თავის გამოყრუებულ სახლში.

ასეთ ცხოვრებას ატარებს დღეს საწყალი როსტომ მანველიძე, რომელსაც აღარც სახლთუხუცესის ჯაგრი აქვს... აღარც ოჯახისა; რომელიც აღარც ცოლის ამბავს კითხულობს, აღარც შვილებისას, – კარგად არიან, ავად არიან, ვისთან არიან? თხოვდებიან თუ ისევ ქალიშვილობაშივე ბერდებიან.

თუ ვინმე საქვეყნო საქმეებზე ჩამოაგდებს მასთან სიტყვას – ერთი გაჯავრებით ხელს ჩააქნევს, გესლიანად კარგად შეუკურთხებს და ყველაზე გულგატეხილი, ყველაფერზე გულდაწყვეტილი – ყველასა და ყველაფერს ჯანდაბამდის გზას დაულოცავს, მიყურდება და ისევ თავისებურად მიეგდება.

ა) წაკითხულის გააზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული სამ-სამი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

უპასუხეთ შემდეგ კითხვებს:

- (1) 13. მანველიძეთა რა თვისებაზე მიგვანიშნებს ავტორი პირველი სამ აბზაცში?
 - ა) ამპარტავნობაზე.
 - ბ) ერთგულებაზე.
 - გ) შეუპოვრობაზე.
- (1) 14. ვის მიემართება ავტორის ირონია, რომელიც მეოთხე აბზაცშია გამოხატული?
 - ა) მანველიძეთა გვარის წარმომადგენლებს.
 - ბ) სკეპტიკურად განწყობილ „ვიგინდარებს“.
 - გ) ქორწილში აყალმაყალის მომწყობებს.
- (1) 15. როგორ ახასიათებს ავტორი ახალგაზრდა როსტომ მანველიძეს?
 - ა) როგორც მამაც ჭაბუკს.
 - ბ) როგორც იმედდაკარგულ ადამიანს.
 - გ) როგორც ჩინებისათვის მებრძოლს.
- (1) 16. რატომ „ურჩებოდა საწყენად“ როსტომს, როცა მის იუნკრობას შეახსენებდნენ?
 - ა) ეთაკილებოდა, რომ იუნკრობას ვერ გასცდა.
 - ბ) ეთაკილებოდა, რომ რუსეთის ჯარში მსახურობდა.
 - გ) ეთაკილებოდა, რომ საზოგადოება არაფრად აგდებდა.

- (1) 17. რატომ იყო დათიასაგან „ყველაფერი მოსათმენი“?
- იმიტომ, რომ დათია „მასავით მოხუცებული“ იყო.
 - იმიტომ, რომ დათია როსტომის ერთგული იყო.
 - იმიტომ, რომ დათია როსტომის მოურავი იყო.
- (1) 18. როსტომის ქალიშვილთა ხასიათის რომელი ნიშან-თვისებაა ხაზგასმული ტექსტში?
- ისინი აზნაურული თავმომწონეობით გამოირჩევიან.
 - ისინი არაფრად აგდებენ საკუთარ ძმას.
 - ისინი დროსტარებას გადაყოლილი ადამიანები არიან.
- (1) 19. რაში გამოიხატებოდა ის, რომ „ხანდახან მაინც ისევ გაიღვიძებდა მასში წინანდელი მანველიძე“?
- როსტომი ცდილობდა ბევრი სადღეგრძელო დაეღია.
 - როსტომი ცდილობდა ქეიფში ახალგაზრდულად მოეღხინა.
 - როსტომი ცდილობდა ძველი დიდება დაებრუნებინა.
- (1) 20. პერსონაჟის რა სულიერ მდგომარეობას გამოხატავს ავტორი უკანასკნელ ორ აბზაცში?
- დაბნეულობასა და გაუბედობას.
 - უიმედობასა და გულგატეხილობას.
 - შიშსა და დეპრესიულობას.
- (1) 21. რომელი ფრაზა გამოხატავს უფრო ზუსტად ამ ტექსტის მთავარ სათქმელს?
- „გდებაში ამოკლებდა უხალისოდ მიმდინარე სიცოცხლის დღეებს პატიოსანი აზნაური, სახლთუხუცესის მანველიძის შთამომავალი“.
 - „მანველიძეებს დიდად მოჰქონდათ თავი, ძვირად თუ ვისმეს იტოლებდნენ და სხვა აზნაურებში არჩევდნენ თავიანთ თავს“.
 - „შემოსწრებული ცხოვრების შეუბრალებელი პირობები თავისას შერებოდნენ – მანველიძის ოჯახი უკან-უკან მიდიოდა...“

ბ) წერითი დავალება:

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებულნი, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, **დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება.**

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გამძვინვარება, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამომავლი და არ იყოს კითხვებზე ცალცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა (მაგალითებით საკუთარი მოსაზრებების დასაბუთების) და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტესტში დატოვებულია ფურცლები შავი სამუშაოსათვის, რომელიც არ სწორდება (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ ისინი).

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 24.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ როსტომ მანველიძის მხატვრული სახის შესახებ;
- იმსჯელეთ ამ ტექსტში დახატული ოჯახური ურთიერთობების შესახებ;
- იმსჯელეთ, რა არის ამ ტექსტის მთავარი სათქმელი და რა მხატვრული საშუალებებით არის მიღწეული ავტორის მიზანი.
თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

ყურადღებით წაიკითხეთ გალაკტიონ ტაბიძის ლექსი „მერი“:

შენ ჯვარს იწერდი იმ ღამეს, მერი!
მერი, იმ ღამეს მაგ თვალთა კედლმა,
სანდომიან ცის ელვა და ფერი
მწუხარე იყო, ვით შემოდგომა!
აფეთქებული და მოცახცახე
იწოდა ნათელ ალთა კრებული,
მაგრამ სანთლებზე უფრო ეგ სახე
იყო იღუმალ გაფითრებული.
იწოდა ტაძრის გუმბათი, კალთა,
ვარდთა დიოდა ნელი სურნელი,
მაგრამ ღოდინით დაღალულ ქალთა
სხვა არის ღოცვა განუკურნელი.
მესმოდა შენი უგონო ფიცი...
მერი, ძვირფასო! დღესაც არ მჯერა...
ვიცი წამება, მაგრამ არ ვიცი:
ეს გლოვა იყო თუ ჯვარისწერა?
ლოდებთან ვიღაც მწარედ გოდებდა
და ბეჭდების თვლებს ქარში კარგავდა...
იყო ობლობა და შეცოდება,
დღესასწაულს კი ის დღე არ ჰგავდა.
ტაძრიდან გასულს ნაბიჯი ჩქარი
სად მატარებდა? ხედვა მიმდინამდა!
ქუჩაში მძაფრი დაჰქროდა ქარი
და განუწყვეტლად წვიმდა და წვიმდა.
ნაბადი ტანზე შემოვიხვიე,
თავი მივანდე ფიქრს შეუწყვეტელს;
ოჰ! შენი სახლი! მე სახლთან იქვე
ღონე-მიხდილი მივაწექ კედელს.
ასე მწუხარე ვიდექი დიდხანს
და ჩემს წინ შავი, სწორი ვერხვები
აშრიალებდნენ ფოთლებს ბნელხმიანს,
როგორც გაფრენილ არწივის ფრთები.
და შრიალებდა ტოტი ვერხვისა,
რაზე – ვინ იცის! ვინ იცის, მერი!
ბედი, რომელიც მე არ მეღირსა –
ქარს მიჰყვებოდა, როგორც ნამქერი.
სთქვი: უეცარი გასხივოსნება
რად ჩაქრა ასე? ვის ვევედრები?
რად აშრიალდა ჩემი ოცნება,
როგორც გაფრენილ არწივის ფრთები?
ან ცას დიმილით რად გავცქეროდი?
ან რად ვიჭერდი შუქს მოკამკამეს?
ან „მესაფლავეს“ რისთვის ვმღეროდი,
ან ვინ ისმენდა ჩემს „მე და ღამეს“?

ქარი და წვიმის წვეთები ხშირი
წყდებოდნენ, როგორც მწყდებოდა გული
და მე ავტირდი – ვით მეფე ღირი,
ღირი, ყველასგან მიტოვებული.

ა) წაკითხულის გააზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული სამ-სამი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

უპასუხეთ შემდეგ კითხვებს:

- (1) 13. ტროპული მეტყველების რომელ სახეობას იყენებს ავტორი პირველი სტროფის მეოთხე სტრიქონში?
ა) შედარებას. ბ) მეტაფორას. გ) ჰიპერბოლას.
- (1) 14. რას აღნიშნავს სტრიქონი: „იწოდა ნათელ ალთა კრებული“?
ა) ტადარი სანთლებით იყო განათებული.
ბ) სანთლის შუქზე გაფითრებული სახე ჩანდა.
გ) ჯვრისწერა მხოლოდ მწუხარებას იწვევდა.
- (1) 15. რატომ უწოდებს ღირიკული გმირი ჯვრისწერის ცერემონიაზე წარმოთქმულ სიტყვებს „უგონო ფიცს“?
ა) მიაჩნია, რომ ქორწინებას სიყვარული არ უდევს საფუძვლად.
ბ) მიაჩნია, რომ ქორწინებას ნამდვილი სიყვარული უდევს საფუძვლად.
გ) მიაჩნია, რომ ქორწინება ქალს უბედურებასა და გლოვას მოუტანს.
- (1) 16. რომელ სტრიქონში იყენებს ავტორი მეტაფორას? (გაითვალისწინეთ ლექსის კონტექსტი)
ა) „და ბეჭდების თვლებს ქარში კარგავდა“.
ბ) „ვარდთა დიოდა ნელი სურნელი“.
გ) „ქუჩაში მძაფრი დაჰქროდა ქარი“.
- (1) 17. რა ფუნქცია ეკისრება ამ ლექსში უამინდობის სურათს?
ა) მკითხველმა უფრო მძაფრად უნდა აღიქვას ღირიკული გმირის რწმენის ტრაგედია.
ბ) მკითხველმა უფრო მძაფრად უნდა აღიქვას ღირიკული გმირის სიყვარულის ტრაგედია.
გ) მკითხველმა უფრო მძაფრად უნდა აღიქვას ღირიკული გმირის უსამშობლობის ტრაგედია.
- (1) 18. რის დანახვა უმძაფრებს ღირიკულ გმირს სასოწარკვეთილების განცდას?
ა) სწორი ვერხვების.
ბ) არწივის ფრთების.
გ) სატროფოს სახლის.
- (1) 19. რას ადარებს ავტორი ღირიკული გმირის ბედს?
ა) ბნელხმიანი ფოთლების შრიალს.
ბ) ქარისაგან წარხვეტილ ნამქერს.
გ) სანდომიანი ცის ელვას.
- (1) 20. რა მიზნით იხსენიებს ავტორი საკუთარი შემოქმედების ნიმუშებს?
ა) იგი გვაგონობინებს, რომ მისი შემოქმედება გაუგებარი დარჩა.
ბ) იგი გვაგონობინებს, რომ მხოლოდ სატროფოსათვის იღვწოდა.
გ) იგი გვაგონობინებს, რომ შთაგონებამ სამუდამოდ მიატოვა.
- (1) 21. რისთვის სჭირდება ავტორს შექსპირის პერსონაჟის მოხსენიება?
ა) იმ აზრის გამოსახატავად, რომ ღირიკული გმირი მარტოსულია.
ბ) იმ აზრის გამოსახატავად, რომ ღირიკული გმირი კვდება.
გ) იმ აზრის გამოსახატავად, რომ ღირიკული გმირი შემოქმედია.

ბ) წერითი დავალება:

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებულნი, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, **დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება.**

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებულია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამომვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალ-ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა (მაგალითებით საკუთარი მოსაზრებების დასაბუთების) და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტესტში დატოვებულია ფურცლები შავი სამუშაოსათვის, რომელიც არ სწორდება (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ ისინი).

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 24.

გააანალიზეთ მოცემული მონაკვეთი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ ლირიკული გმირის სულიერი მდგომარეობის შესახებ;
- იმსჯელეთ, რა არის ამ ტექსტის მთავარი სათქმელი;
- იმსჯელეთ, რა პოეტური საშუალებებით აღწევს ავტორი მხატვრულ ეფექტს.
თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

შეფასების სქემა

I. ქართული ენა

(4) 1.

	ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(4) 2.

	ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(10) 3. I II
შეცდ. უშეცდ.

1.	☐	☒
2.	☐	☒
3.	☒	☐
4.	☒	☐
5.	☐	☒
6.	☒	☐
7.	☒	☐
8.	☐	☒
9.	☒	☐
10.	☐	☒

14) 4. აღმასი ყველაზე ძვირფასი ქვაა. მისგან ოდიტგანვე სამკაულებს ამზადებდნენ. მეცნიერებს მრავალი წლის(1) წინ დაუსახავთ(2) მიზნად ხელოვნური აღმასის შექმნა(3) რადგან(4) ეს ქვა რთული მოსაპოვებელი იყო. დღეს აღმასი გამოიყენება(5) წარმოებაშიც. იგი სიმკვრივით იმდენად გამოირჩევა(6) რომ აღმასის ხერხით ძვირფას ქვებსაც კი ჭრიან(7).

ველური ტომების ბელადებს სწამდათ(8) რომ აღმასს შეეძლო მტრისაგან(9) მათი დაცვა და ამიტომ უმნიშვნელოვანესი (ძალზე მნიშვნელოვანი)(10) ბრძოლის წინ მას თავსაბურავზე იმაგრებდნენ. აღმასი სიმბოლურად სრულყოფილებასა და უძლეველობას ასახიერებდა (განასახიერებდა)(11).

5. შეფასების კრიტერიუმები

მაქსიმალური ქულაა – 8.

I. კრიტერიუმი

№	ტექსტის ორგანიზება	ქულები
1.	ტექსტი ადეკვატურადაა ორგანიზებული და პასუხი გაცემულია ორივე მითითებაზე.	2
2.	ტექსტი ადეკვატურადაა ორგანიზებული, მაგრამ პასუხი გაცემულია მხოლოდ 1 მითითებაზე ან ტექსტი ნაწილობრივ ადეკვატურადაა ორგანიზებული და პასუხი გაცემულია ორივე მითითებაზე.	1
3.	ტექსტი ნაწილობრივ ადეკვატურადაა ორგანიზებული და პასუხი გაცემულია მხოლოდ ერთ მითითებაზე ან დავალება არაადეკვატურადაა გაგებული.	0 ნაწერი არ სწორდება

II. კრიტერიუმი

№	დასაბუთება	ქულები
1.	კარგად არის დასაბუთებული ორივე მითითება.	2
2.	კარგად არის დასაბუთებული ერთი მითითება და მეორე – ნაწილობრივ.	1
3.	ნაწილობრივ არის დასაბუთებული ორივე მითითება.	0

III. კრიტერიუმი

№	ლექსიკა და სტილი	ქულები
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, გვხვდება სტილისტური ხარვეზები.	1
2.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია და ტექსტი სტილისტურად გაუმართავია.	0

IV. კრიტერიუმი

№	მორფოლოგია, ორთოგრაფია, სინტაქსი	ქულები
1.	არ არის დაშვებული ორზე მეტი შეცდომა.	2
2.	არ არის დაშვებული ხუთზე მეტი შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია ხუთზე მეტი შეცდომა.	0

V. კრიტერიუმი

№	პუნქტუაცია	ქულები
1.	არ არის დაშვებული ორზე მეტი შეცდომა.	1
2.	დაშვებულია ორზე მეტი შეცდომა.	0

II. ქართული ლიტერატურა

6. არგუმენტი – „ვერ ეგების ძმათა ჩემთა ეპისკოპოსთა ცილობაი...“ – ეფრემმა მოიშველია თავისი პოზიციის გასამყარებლად. ეფრემის სიტყვებში – „არა ვარ... არსენის ცხოვარი და არცა იგი – ჩემი მწყემსი“ – გადატანითი მნიშვნელობით იგულისხმება, რომ არსენს ეფრემი თავის მოძღვრად (კათალიკოსად, ეკლესიის მეთაურად...) არ მიიჩნევდა. ეფრემის პოზიციის შეცვლა განაპირობა გრიგოლის მუქარამ (იმან, რომ ეფრემი მოერიდა მოძღვრის რისხვას...). „განმკუთეულ უფროის მახვილისა“.

1. იმის დასამტკიცებლად, რომ ეპისკოპოსთა პოზიცია სამართლიანი იყო _____1
2. ეფრემი არსენს არ ემორჩილებოდა _____1
3. ეფრემი შეაშინა გრიგოლის მუქარამ _____1
4. „განმკუთეულ უფროის მახვილისა“ _____1

7. დედოფალი ამბობს, ხვარაზმშა ძლიერი (მდიდარი, დიდი ძალაუფლების მქონე...) მეფეაო. ის, ტარიელი, დედოფალს ვერ შეეკამათა, რადგან ასეთი იყო დედოფლის სურვილი და შეცდომებს (წინააღმდეგობის გაწევას) ვერავინ გაუბედავდა. ჩვენი სამეფო უმემკვიდროდ დარჩა (ტახტის მემკვიდრე აღარ არის სახელმწიფოში). ხვარაზმშასთვის შეთვლილ სიტყვებში არ ჩანდა, რომ ინდოეთს ჰყავდა სამეფო გვარის წარმომადგენელი – ტარიელი (ფარსადანმა დაუმაღლა ხვარაზმშას, რომ ოდესღაც თვითონვე დაპირდა სარიდანს სამეფო ტახტს ტარიელისთვის).

1. ხვარაზმშა ძლიერი მეფეა _____1
2. დედოფალს ასე უნდოდა _____1
3. სამეფოში მემკვიდრე არ არის _____1
4. ტახტის მემკვიდრე ტარიელი იყო _____1

8. დავითმა თავმესაფარი იპოვა ელვის მეშვეობით. „გამოქობილის“ მსგავსი მნიშვნელობის გამოთქმაა „მთა-ხვრელს ლოდგაძრობილსა“. ავტორი მადლობას უხდის იესო ქრისტეს (ღმერთს...).

1. ელვის _____1
2. „მთა-ხვრელს ლოდგაძრობილსა“ _____1
3. ქრისტეს _____1

9. ბანოვანის შეხედულებით, სიყვარული არ არის მარადიული (ბანოვანს არ სწამს სიყვარულის მარადიულობა...). მშვენიერი სულის თვისებას გამოხატავს სიტყვა „უკვდავება“. ამ მონაკვეთის მთავარი სათქმელია: ჭეშმარიტ სიყვარულს მშვენიერ სულთა კავშირი წარმოშობს (ჭეშმარიტი სიყვარული მარადიულია, ჭეშმარიტ სიყვარულს ვერაფერს დააკლებს დროის დინება, ჭეშმარიტ სიყვარულს ღვთაებრივი მადლი ახლავს...). ეს ტექსტი მიეკუთვნება რომანტიზმს.

1. სიყვარული მარადიული არ არის _____1
2. უკვდავება _____1
3. სიყვარულს სულთა კავშირი წარმოშობს _____1
4. რომანტიზმი _____1

10. სიტყვებს: „ცივილიზაცია, ასოციაცია, არღუმენტაცია...“ რუსი ოფიცერი ჩამოთვლის საკუთარი განათლებულობის წარმოსაჩენად (ცდილობს თანამოსაუბრე დაარწმუნოს საკუთარ განათლებულობაში; ცდილობს თავისი უპირატესობა დაუმტკიცოს გაუნათლებელ ქართველს...). რუს ოფიცერს ქვეყნის განათლების აუცილებელ პირობად წარმოუდგენია საქართველოში რუსი ოფიცრებისა და ჩინოვნიკების ჩამოსვლა. რუს ოფიცერს ახასიათებს სხვათა ნაკლის აღსანიშნავად ნათქვამი – გაუნათლებლობა (არათანამიმდევრული მსჯელობა, ალოგიკური და ზერეულე მსჯელობა...). ოფიცრის მიმართ საკუთარი დამოკიდებულების წარმოსაჩენად ავტორი იყენებს ირონიას.

- 1. საკუთარი განათლებულობის (უპირატესობის...) -----1
- 2. რუსი მოხელეების ჩამოსვლა -----1
- 3. „რიგიანი სჯა“ რომ არ იცის -----1
- 4. ირონია -----1

11. კვირია მცველების მოსატყუებლად ასეთ ხერხს იყენებს: თითქოს ყაენისათვის საჩუქრად ლამაზი ქალი ჰყავს მიყვანილი. „გთხოვთ მანუგეშოთ მენაცა“. სინამდვილეში კვირიას მიზანია ქართველებისათვის ციხის კარების გაღება (ქართველი მოლაშქრეების შეშვება ციხეში...). მოცემულ მონაკვეთში ვლინდება კვირიას თავდადება (თავგანწირვის უნარი, პატრიოტიზმი, სიმამაცე, საზრიანობა...).

- 1. თითქოს მტერს საჩუქრად ლამაზ ქალს სთავაზობს ----- 1
- 2. „გთხოვთ მანუგეშოთ მენაცა“ -----1
- 3. ციხის კარების გაღება -----1
- 4. გაუკაცობა -----1

12. ორსიტყვიანი მეტაფორული გამოთქმა არის – „თვალეში ჩაძვრა“. ელის ამოძრავებს სამშობლოში დაბრუნების სურვილი (თბილისის ნახვის სურვილი, ნოსტალგია...). ბრომლეის მიზანია ელის ხელში ჩაგდება (ელის მოპოვება, ქალის მოხიბვლა...). ამ ტექსტში ჩანს ბრომლეის მიზანმიმართულობა (შეუპოვრობა დასახული მიზნის მიღწევის გზაზე...).

- 1. „თვალეში ჩაძვრა“ -----1
- 2. სამშობლოს მონატრება -----1
- 3. ელის გულის მოგება -----1
- 4. მიზანდასახულობა -----1

III. წაკითხულის გააზრება (№1 და №2 დავალებები)

- 13. ა) -----1ქ. 14. ა) -----1ქ. 15. ა) -----1ქ. 16. ა) -----1ქ. 17. ბ) -----1ქ.
- 18. გ) -----1ქ. 19. ბ) -----1ქ. 20. ბ) -----1ქ. 21. ა) -----1ქ.

წერითი დავალების შეფასების კრიტერიუმები

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა **24**. უპირველეს ყოვლისა, გამსწორებელმა უნდა განსაზღვროს, უპასუხებს თუ არა ნაწერი მოცემულ დავალებას.

თუ აბიტურიენტის ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება, ან ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება.

I კრიტერიუმი

№	დავალების ადეკვატურად გაგება და გააზრება	ქულები
1.	დავალების პირობა ადეკვატურადაა გაგებული, ტექსტი ღრმადაა გააზრებული, ნაშრომში იგრძნობა ავტორის უმთავრესი სათქმელისა და ემოციური მიზანდასახულობის წვდომა.	4
2.	დავალების პირობა და ტექსტი ადეკვატურადაა გაგებული.	3
3.	დავალების პირობა და ტექსტი მთლიანობაში ადეკვატურადაა გაგებული და გააზრებული, თუმცა ერთ შემთხვევაში შეინიშნება დავალების პირობის ან/და ტექსტის არაადეკვატური გაგება.	2
4.	ერთზე მეტ შემთხვევაში დავალების პირობა ან/და ტექსტი არაადეკვატურადაა გაგებული.	1
5.	ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებული.	0 ნაწერი აღარ სწორდება

II კრიტერიუმი

№	ნაშრომის აგება	ქულები
1.	ნაშრომი უპასუხებს სამივე მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი. დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ პასუხი მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება გაცემული.	3
2.	ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს სამ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი.	2
3.	ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი.	1
4.	ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი.	0

III კრიტერიუმი

№	<i>მოსაზრებების არგუმენტირება და ადეკვატური ციტირება</i>	<i>ქულები</i>
1.	მსჯელობა <i>სამივე</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით.	6
2.	მსჯელობა <i>ორი</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითებაზე მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	5
3.	მსჯელობა <i>ორი</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდვე წინადადებითაა გადმოცემული).	4
4.	მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო <i>ორ</i> მითითებაზე მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	3
5.	მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, <i>მეორე</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდვე წინადადებითაა გადმოცემული).	2
6.	<i>სამივე</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	1
7.	<i>ორი</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული; ან მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ არ არის შესრულებული; ანდა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ არ არის შესრულებული.	0

IV კრიტერიუმი

№	<i>ტექსტის მხატვრული თავისებურებები</i>	<i>ქულები</i>
1.	ნაშრომში <i>გამოყოფილია</i> ტექსტის მხატვრული თავისებურებები და მსჯელობა დასაბუთებულია კონკრეტული მაგალითებით.	2
2.	ნაშრომში <i>გამოყოფილია</i> ტექსტის მხატვრული თავისებურებები, მაგრამ მსჯელობა არ არის დასაბუთებული კონკრეტულ მაგალითებით.	1
3.	ნაშრომში არ არის <i>გამოყოფილი</i> ტექსტის მხატვრული თავისებურებები.	0

V კრიტერიუმი

№	დამოუკიდებელი აზროვნება და ზოგადი განათლება	ქულები
1.	ნაშრომში <i>მკაფიოდ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა და ზოგადი განათლება.	3
2.	ნაშრომში <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა <i>მკაფიოდ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში <i>მკაფიოდ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა, თუმცა <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	2
3.	ნაშრომში <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარიც; ან <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, მაგრამ <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	1
4.	ნაშრომში <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, აგრეთვე <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	0

VI კრიტერიუმი

№	ლექსიკა და სტილი	ქულები
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, აგრეთვე დაცულია ნაშრომის სტილისტური ერთგვაროვნება, გვხვდება ორიოდ სტილისტური ხარვეზი.	2
2.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია, გვხვდება რამდენიმე სტილისტური ხარვეზი.	1
3.	თხზულება სტილისტურად გაუმართავია.	0

VII კრიტერიუმი

№	სინტაქსური კონსტრუქციები	ქულები
1.	ნაშრომში დაშვებულია <i>ერთი</i> სინტაქსური შეცდომა.	2
2.	ნაშრომში დაშვებულია <i>ორი</i> სინტაქსური შეცდომა.	1
3.	ნაშრომში დაშვებულია <i>ორზე მეტი</i> სინტაქსური შეცდომა.	0

VIII კრიტერიუმი

№	<i>მორფოლოგია, ორთოგრაფია და პუნქტუაცია</i>	<i>ქულები</i>
1.	არ არის <i>ოთხზე მეტი</i> ამ ტიპის შეცდომა.	2
2.	არ არის <i>ცხრაზე მეტი</i> ამ ტიპის შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია <i>ცხრაზე მეტი</i> ამ ტიპის შეცდომა.	0